

Lászlóffy Csaba

Tabernákulum

Ami por ráakódott, no meg a vétkek s a hazug igék pizska-korma.
Az oltári szentségeket tatárjárás utáni pogány, vagy újabb-kori csóró kéz csepte volna el?
A befalazott sekrestyében találtak-e emberi csontokat, vagy csak a *Szentlélek* kering a románkori félkörív alatt?
Szárnya-tört vagy szárnysegett angyalsereg: érzéketlenné váltak sebeink. Ki emlékszik még arra, hogy görcsökkel, kínokkal járt a teremtés, meg, hogy tudás híján a boltozat ellenséges agyúgolyó nélkül is beszakadt.

Sose beszélünk közös nyelvet, még egyazon társaságban sem, együgyű testvéreim.
Avult kárpitok, kecskeszőr ragadt oltárotokra; és amiért kövér héroszok birokra keltek egykoron, a frigy az égi fényvel sohasem kötött meg.

A feltárt középkori freskón az Isten bárányának hódoló, kehes, köszvényes apostolok tudják: nem vérzik a heg, csak az idő sajog. Az „exodus!” – lehel fagyos körmére egyikük, s a gyertyaláng körén kívül eső, láthatatlan ösvényekre mutat. Az évszázados vakságból ocsúdva, nem az evilági kékség – a teremtés aránytalansága bánt: „Ki különbözeti meg még a kufároktól a céhbélieket?”

Mind több fény hatol át a restauráláskor kimetszett falrésen, megelevenednek a cifra cirádák... Isten talán oltalmába fogadna? (Hát aki valutában megvásárolt kiváltsággal, a megváltására kibérelt úrkabinból várja a felsőbbrendű sugallatot?)
S hogyha mégse! – a meneküléssel jár az eszetek. De hova?

Agyam égő templomhajó. Vagy csak toprongyos, ócska tabernákulum. Ha újabb korokig sem fog rajta rontás, szentségek híján bátran bezúzható, vagy beköltözhető.

Mokány ló vihog pőrén, és ég felé száguld egy öreg toportyán.

Jelen idejű múlt

Úgy tűnik, még messze állok attól, hogy merevnek érezzem testemet.

A tordai római-katolikus templomkert felett sűrűsödő zöld zuhatagból mennydörgés-darabokként feketén csapkodó varjak szállnak le a burjánzó füvekre, úgy tűnik, nagy nehezen sikerül levetnem ólomlábaimat, hogy a vadul csattogó csőrök fülsértő zűrzavarában rávethessem magam az emlékmagokra. Az átsuhanó szomorúság árnya eltűnt, s vele, úgy tűnik, a vihar is elcsendesedett; dúlt mellkasom mögött nyugalom van, alig ismert Haydn-dallam lebeg csak a fénypázmában kúszni látszó, hangjuk vesztett madarak árnyéknyomában: a hetvenhét hegedűverseny után a megtalált hetvennyolcadik, vagy talán egy Eszterházának készült tenorhangolású *baryton* fájdalmasan elvesző kürtszó-részlete? Úgy tűnik, visszanezék a tömött szatyrokat cipelő asszonyokra s a háború utolsó heteiben leégett sikátorba betévedt csontsovány, rogyant térdű katonaszökevényekre (legtöbbjük árulás szavára frissen ásott gödör mélyére vettetett); várom, hogy kiegészített életük füstjével elszálljon végre fejünk felől a gyötirelem.

Az esendőség prelúdiumából halhatatlanság-fúga

(Tartaroszi sztori. – Vázlat)

Sziszüphosz arra kéri hitvesét, hogy ne temesse el őt. Megmenekül, legalábbis azt hiszi, hogy visszatérhet az élők közé.

Az értelem logikai bravúrával megkérdőjelezni azt, ami az emberi agy számára felfoghatatlan.

A kiválasztottak képzelete hányszor hívta s hívja ki maga ellen a természeti törvények logikáját. A szálnalmas érzelmi világodnak kérelhetetlenül korlátot szabó, a kivételek szabályát megszüntető *képtelent*.

A két nagy kiábrándító tanulság, hogy nem az olimposzi istenek parancsán s szeszélyén múltott mégsem!... És hogy minden izmod, erőd, kitartásod hiábavaló: előlről kezdeni örökké, szívós önámítással, az önpusztítás súlyával felérő, lezúduló *értelmetlent*.

Becsapni a halált?... Kifogni az alvilág urán – megmenekülni Hadész bosszújától!

Ám amikor már nem az életedet kockáztatod; s a szenvedés foka sem mérhető földi mértékkel.

Így lett az örökélet megkísértésének kalandja az örök küzdelemé. (Az egész csak annyiban *alvilági*, amennyiben a rombolás túlnőtt a földhöz ragadt erkölcs határain.)

Kívül vagy belül éget jobban a vállamról legördülő kő?